

Opettajalle

Työvahinkoturva Melasta (otsikkodia 1)

Nuorellekin sattuu ja tapahtuu... (dia 2)

Maataloustyö on tapaturma-altista työtä, vain rakennus- ja kuljetusalalla sattuu enemmän työtapaturmia. Maataloustöissä sattuneiden vahinkojen lisäksi nuorilla on suuri tapaturmariski liikenteessä ja vapaa-ajan harrastuksissa. Vakuutukset on järkevää pitää kunnossa niin työtapaturmien kuin vapaa-ajalla sattuvien vahinkojen varalle. Päihteiden vaikutuksen alaisena sattuneissa tapaturmissa voi vakuutusyhtiö joko kokonaan evätä tai pienentää korvauksia. (www.mela.fi > Tilastot)

MATA-vakuutukset (dia 3)

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutus (MATA) kattaa maataloustyössä sattuneet tapaturmat ja työssä syntyneet ammattitaudit sekä tapaturmaiset kuolemantapaukset. Kun kyseessä on sairauden (esim. flunssa tai angiina) aiheuttama työkyvyttömyys ja siitä johtuva sairausloma, korvaukset haetaan Kelasta (sairausloman pituus yli 9 arkipäivää) tai Melasta (sairausloman pituus enintään 9 arkipäivää).

MATA-vakuutuksen voi ottaa myös vapaa-ajan tapaturmien varalle. Vapaa-ajan vakuutuksen saa vain työtapaturmavakuutuksen rinnalle. Molempien vakuutusten vakuutusmaksut voi vähentää verotuksessa.

MATA-työtapaturmavakuutus (dia 4)

MATA-työtapaturmavakuutus on automaattisesti voimassa, kun pakollinen MYEL-vakuutus on voimassa. Ne, jotka eivät ole pakollisesti MYEL-vakuutettuja, mutta tekevät säännöllisesti maatalousyrittäjätyötä, voivat ottaa työtapaturmavakuutuksen vapaaehtoisena. Vapaaehtoisen MATA-vakuutuksen saa myös alle 18-vuotias nuori, jos hän asuu ja työskentelee kotitalallaan. MATA-vakuutus kannattaakin ottaa, jos osallistuu kotitilan töihin.

Myös osa-aikaviljelijän kannattaa ottaa vapaaehtoinen MATA-vakuutus maataloustöiden tapaturmariskin varalle. Maa- ja metsätaloustöissä sattuneita vahinkoja eivät muut vapaaehtoiset tapaturmavakuutukset korvaa.

Tyypillinen maataloustöissä sattunut vahinko on karjan hoitotöissä sattunut liukastuminen tai kaatuminen. Tällöin useimmiten loukkaantuu ala- tai yläraaja. Mikäli kyseessä on esimerkiksi säären murtuma, on sairausloman pituus vähintään 6 viikkoa. Kustannuksia, joita tällaisesta tapaturmasta maksetaan, ovat päiväraha (MYEL-työtulo jaettuna 360:lla), lääkerinipalkkiot, lääkärisäkäyntimatkat, fysikaalinen hoito ja lääkkeet.

MATA-turvaa myös vapaa-ajalle (dia 5)

Melasta saatava vapaa-ajan MATA-tapaturmavakuutus on edullinen. Siinä on samat edut kuin työtapaturmavakuutuksessa eli tapaturman sattuessa korvataan kaikki sairaanhoidon kustannukset ilman kattoa tai omavastuuta. Mitään urheilulajia ei ole rajattu pois. Esimerkiksi itsepuolustuslajeja tai sukellusta harrastava voi saada vakuutuksen.

Vapaa-ajan tapaturmavakuutus pitää hakea erikseen. Vapaa-ajan vakuutuksen vakuutusmaksun voi vähentää verotuksessa.

Tapaturmavakuutukset työajalle ja vapaa-ajalle kannattaa ottaa heti maatalousyrittäjätyön alkaessa tai kun osallistuu kotitilan töihin. Kotiaskareet, kuten ruoanlaitto ja asuinrakennuksen lämmitys, ovat yksityistalouden toimia, joissa sattuneita vahinkoja voidaan korvata vain vapaa-ajan MATA-vakuutuksen perusteella.

Vapaa-ajan ja työn erottaminen on joskus maatilalla vaikeaa. Esimerkiksi asiointimatkat taajamaan ovat työtä vain silloin, kun niillä on selvä ajallinen ja asiallinen yhteys johonkin työvaiheeseen. Esimerkiksi traktoria korjattaessa jokin varaosa puuttuu ja sitä lähdetään hakemaan kaupasta. Tällöin koko kauppareissu liittyy työhön.

Turvallisuus tavaksi (dia 6)

Työturvallisuustyö on ennaltaehkäisevää työtä tapaturmien ja ammattitautien vähentämiseksi. Maatalousalan opetuksessa työturvallisuus kannattaa ottaa omana opetuskokonaisuutenaan esille. Tietoa maatalouden työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista saa Melan hyvinvointipalvelut-yksiköstä. Esitteet, kalvosarjat ja videot ovat maksutta käytettävissä. Hyvinvointipalvelut-yksiköstä voi tilata myös luennoijan kertomaan maatalan työturvallisuudesta ja -hyvinvoinnista.

Maatalousyrittäjä huolehtii itse työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista. Työturvallisuuslaki koskee työsuhteessa tehtävää työtä.

Hanki tietoa oman työn vaaroista

Maatalousyrittäjän työ on riskialtista. Tietoa työn riskeistä ja niiden välttämisestä kannattaa hankkia esimerkiksi koulussa, kursseilla, luennoilla, kirjoista tai tiedonhaulla internetistä.

Mieti keinoja vaarojen välttämiseksi

Kaikki tilat ja niillä työskentelevät ihmiset ovat erilaisia. Yhtä ainoaa toimivaa ratkaisua ei ole olemassa. Kannattaa siis miettiä omalle tilalle sopivia keinoja vaarojen välttämiseksi.

Tarkista työvaiheet, koneet ja laitteet

Koneiden ja laitteiden tulee olla hyvässä kunnossa. Jos säännöllisissä tarkistuksissa huomaa puutteita, pitää vaaraa aiheuttavat tekijät mahdollisuuksien mukaan poistaa.

Kaikkea vaarallista ei voi poistaa, vaan esimerkiksi voimakas melunlähde voidaan eristää koteloimalla.

Käytä suojaimia

Kun vaarat on mahdollisuuksien mukaan poistettu ja eristetty, on järkevää käyttää suojaimia.

Ota huomioon oman jaksamisen rajat

Jo työn suunnitteluvaiheessa tulee ottaa huomioon oman jaksamisen rajat. Muulle kuin työlle, erityisesti levolle pitää varata riittävästi aikaa. Ihmisen voimavarat eivät ole kaiken aikaa samat, vaan ikä, sairaudet ja erilaiset elämäntilanteet vaikuttavat jaksamiseen.

Liity maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon

Maatalousyrittäjien työterveyshuolto auttaa viljelijää jaksamaan työssään. Työterveyshuoltoon kuuluu terveydenhuoltoa ja tilakäyntejä. Myös sairaanhoito on mahdollista työterveyshuollon kautta. Maatalousyrittäjien työterveyshuolto auttaa työturvallisuus- ja terveysriskien kartoittamisessa ja neuvoo jaksamiskysymyksissä. Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittymisestä kannattaa kysyä paikallisesta terveyskeskuksesta.

Riskinä ammattitaudit (dia 7)

Maataloustyössä on paljon erilaisia altisteita, jotka voivat edesauttaa ammattitautien syntymistä. Tällaisia altisteita ovat erilaiset eläinpiteelit, jauhonpölyt, homeitiöt, varastopunkit, pesuaineet ja kemikaalit ym.

Näistä johtuvia maatalousyrittäjien ammattitauteja ovat monet allergiaperäiset sairaudet, kuten allerginen nuha ja astma, homepölykeuhkosairaus (farmers`lung) ja allergiset ihotumat. Näihin kaikkiin vaaditaan keskussairaaloitasoiset tutkimukset ennen kuin sairaus voidaan hyväksyä ammattitaudiksi. Pelkkä oireilu ei riitä ammattitaudin toteamiseen, mutta on hyvä syy tehdä jatkotutkimuksia. Ensimmäiset oireet havaitaan usein työterveyshuollon käynneissä.

Suojautuminen maataloustöissä on ehdottoman tärkeää ja ennaltaehkäisevää. Siihen kannattaa panostaa, oli sitten allerginen tai ei. Suojautuminen kuuluu yrittäjän omaan turvallisuuteen ja vastuuseen. Vakuutuskorvaus ei voi tulla kyseeseen ennaltaehkäisevänä. Katso www.mela.fi > Suojaintietoiskut.

Kuntoutuksella uuteen alkuun (dia 8)

Kuntoutus on yksi tapaturmavakuutuksen korvausmuoto. Kuntoutus käsittää kaikkia sellaisia keinoja, joilla pyritään tapaturman tai ammattitaudin viemän työkyvyn palauttamiseen. Kuntoutus voi olla lääkinnällistä, kuten fysikaalinen hoito tai se voi olla ammatillista, kuten uudelleen koulutus toiseen ammattiin. Ammatillinen kuntoutus käsittää myös elinkeinotuen, joka voi olla avustusta tai lainaa esimerkiksi tuotantosuunnan muuttamiseen tai uuden yrityksen perustamiseen, kun entisessä työssä ei voi enää jatkaa.

Kuntoutus voi olla myös avustusta työ- tai apuvälineiden hankkimiseen, joiden avulla entisen työn jatkaminen on mahdollista. Vakuutuskorvaus ei voi olla ennalta ehkäisevää. Katso www.mela.fi > Eläketurva > Kuntoutus.

Melasta uudelleen koulutusta kuntoutuksena voi saada joko työeläkekuntoutuksena (perusteena on tällöin, että jokin sairaus uhkaa viedä työkyvyn) tai tapaturma/ammattitauti-kuntoutuksena. Uuteen ammattiin koulutusta korvataan maksimissaan neljä vuotta, sen lisäksi korvataan koulutarvikkeet ja koulumatkat. Neljän vuoden korvaaminen tarkoittaa, että koulutuksen ajalta maksetaan täyttä eläkettä. Maatalousyrittäjiä on uudelleen koulutettu esimerkiksi metsäkoneen kuljettajiksi, lähihoitajiksi, sähkö- ja kaupan alan yrittäjiksi.

Melan esitteet aiheesta

Mela-turvaa vakuutetulle

Mela-turvaa kun et kykene työhön